

Rudar

Večja skrb, boljši rezultati

POMOČ SKOPJU

Pomanjkanje premoga v zadnjem letu povzroča veliko skrb in včasih tudi mnogo živčnih izpadov. Najhuje je prav sedaj pred zimo, ker je v mestih še veliko družin, ki niso preskrbljene s kurjavo. Lanskoletna huda zima zaskrbljuje deluje na ljudi, ker ni premoga in povzroča strah predvsem materialno šibkejšim družinam.

To stanje se bo ponavljalo iz leta v leto, dokler ne bo dovolj premoga na tržišču. Premoga pa ne bo dovolj, dokler se ne bo povečala proizvodnja. Znano nam je, da je mnogo rudnikov, ki ne morejo povečati proizvodnje. V Sloveniji je edino naš rudnik, ki lahko odpre oziroma razširi svoje kapacitete in poveča proizvodnjo. S povečanjem proizvodnje pa se odpre niz problemov; od staleža zaposlenih, gradnje stanovanj, organizacije dela, proizvodnih stroškov itd.

Za prihodnje leto se v našem podjetju že pripravlja družbeni plan. V tem planu bo predvideno tudi povečanje proizvodnje. Seveda s povečanjem proizvodnje bo predvideno tudi povečanje staleža zaposlenih. Mislim, da orientacija samo na sprejem delavcev ne bi bila najboljša. Več

bomo morali misliti o tem, kako zadržati že zaposlene delavce, da bomo s tem zmanjšali fluktuacijo. Pri tem bomo morali voditi skrb in brigo za izpolnitev znanja posameznih delavcev, da se bo vsak posameznik strokovno in družbeno-ekonomsko izpopolnil, da bo kos nalogam, ki stojijo pred nami.

Prav tako bomo morali voditi skrb tudi za pravilne medosebne odnose. Človek je treba upoštevati, njegove osebne probleme obravnavati skladno z zakonitimi predpisi.

Če bomo v tem pogledu bolje reševali probleme posameznih delavcev, če bomo delavca poznali ne samo pri delu ampak bomo poznali tudi njegove osebne in družinske težave in če bo on čutil, da imamo razumevanje do njega, bo imel drugačne odnose do dela. Tudi kar zadeva samoupravljanja v podjetju bomo morali skrbeti, da se bodo delavci v tem pogledu temeljiteje vzgajali. Večkrat na raznih sestankih je bilo poudarjeno, da morajo biti vsi vodilni ljudje v podjetju tudi politični delavci. Prav bi bilo, če bi se ti vodilni delavci več razgovarjali z osta-

limi delavci, jih seznanjali s problemi in jih pravilno usmerjali.

Clani kolektiva so zainteresirani na dvigu proizvodnje, na zmanjšanju proizvodnih stroškov, skratka za boljše gospodarjenje, ker se na ta način dvigajo tudi osebni dohodki. Ta zainteresiranost pa pospešuje razvoj samoupravljanja, ker se neposredni proizvajalci bolj angažirajo in se bore, da dosežejo boljše rezultate dela. Pri vsem tem angažiranju delavcev pa imamo tudi negativno plat, in sicer v tem, da so delavci premalo spoznani s problematiko gospodarjenja. Če bi bili bolj seznanjeni s problematiko rudnika, potem bi se lažje borili za večjo rentabilnost in produktivnost dela. Tudi zdrave težnje po večanju osebnih dohodkov bi lažje uravnavali, če bi jim bila problematika bližja. Ravno zato je potrebno, da se obračunske enote čimprej izpopolnijo, čimprej samoupravno organizirajo, da se problematika približa delavcem, kajti če bo delavcem problematika v okviru obračunske enote popolnoma poznana, bodo lahko odločali o vseh sredstvih, ki na en ali drugi način spremljajo proizvodnjo.

Tekavec

Takoj ko se je razširila novica o tej do sedaj največji naravni nesreči v naši državi, so pokazali delovni ljudje Štrom domovine in po svetu najširšo solidarnost hudo prizadetim prebivalcem Skopja in so začeli nuditi najrazličnejšo pomoč za ublažitev posledic potresa. Tudi delovni ljudje naše občine v tej akciji niso zaostajali.

Delovni kolektivi so pokazali veliko pripravljenost pomagati ponesrečencem. Že v prvih dneh je bilo v naši občini zbranih 25.851.465 dinarjev, nekaj v gotovini, nekaj v materialu. Tako je na primer Rudnik lignita Velenje poslal v Skopje specialno reševalno ekipo, Tovarna usnja iz Šoštanja se je obvezala, da bo prispevala 1000 parov čevljev, Tovarna gospodinjske opreme Gorenje je darovala štedilnike v vrednosti milijon dinarjev, LIK Šoštanj je daroval za 560.000 dinarjev raznega lesa itd.

Poleg tega so delovni kolektivi darovali veliko vsoto denarja iz osebnih dohodkov in iz skladov.

Po tej prvi pomoči Skopju je bilo razpisano ljudsko posojilo za obnovo Skopja. V tej vsekakor najvažnejši akciji zadnjega časa v naši državi so sodelovali delovni kolektivi kakor tudi posamezniki v najširšem smislu in pokazali visoko zavest in pripravljenost pomagati bratskemu makedonskemu narodu v tej veliki nesreči. Prebivalci naše občine so pomagali vsak po svoji možnosti in številke, ki jih bomo navedli, bodo najbolj pokazale visoko zavest našega delovnega človeka. V okviru občine je bilo planirano, da bomo vpisali 77.373.000 dinarjev, vendar smo to vsoto občutno prekoračili in dosegli 85.054.000 dinarjev vpisanega posojila. Od tega so dale delovne organizacije iz skladov 24.450.000 dinarjev, delavci in uslužbenci 55.361.555 dinarjev, individualni kmetijski proizvajalci 2.635.000 dinarjev in ostali 2.610.000 dinarjev.

K uspehu te obširne akcije so brez dvoma pripomogli občani, zlasti pa sindikalne podružnice v delovnih organizacijah in krajevni odbori SZDL. Na tem mestu se jim iskreno zahvaljujemo.

Naša visoka gosta

Dne 31. avgusta je v spremstvu našega maršala Tita obiskal Velenje tov. Nikita Hruščov. Veličastni sprejem dragima gostoma in njunemu spremstvu — med katerim so se nahajali vidni državniki Sovjetske zveze in naši najvišji državni in republiški voditelji — nam bo še dolgo ostal v spominu. Tov. Hruščov je bil ob tej priliki na svečani seji našega delavskega sveta imenovan za častnega člana našega kolektiva. Da je bil tega imenovanja vesel, dokazuje tudi to, da je zbrani množici pred kulturnim domom spregovoril kar v uniformi velenjskih rudarjev.

DVE SEJI OBČINSKE SKUPŠČINE VELENJE

Občinska skupščina je imela v mesecu oktobru kar dve seji. Najprej se je 8. oktobra 1965 sestala v počastitev občinskega praznika na slavnostno sejo. Na tej seji so bili prisotni Franc Leskošek-Luka, član Izvršnega komiteja CK ŽKJ, Franc Simonič, predsednik kadrovske komisije CK ZKS, Andrej Marinc, sekretar okrajnega komiteja ZKS Celje, Peter Sprajc, predsednik skupščine okraja Celje, Jože Marolt, predsednik okrajnega odbora SZDL Celje, več republikanskih in zveznih poslancev ter drugih gostov.

Na slavnostni seji je govoril ing. Mali Ludvik, predsednik občinske skupščine, ki je posebno poudaril velik pomen, ki ga je imel napad I. štajerskega bataljona 8. oktobra 1941 na mesto Soštanj, ko je za eno noč postalo prvo osvobojeno mesto na Slovenskem. Na slavnostni seji je nato gov. Ivo Jamnikar, sekretar občinskega komiteja ZKS, podelil dve občinski Kajuhovi nagradi. Te nagrade se po sklepu bivšega občinskega ljudskega odbora, ki ga je sprejel v oktobru lanskega leta, podeljuje na vsakoletnem proslavljanju občinskega praznika osebam, ki se posebno izkažejo za udejstvovanje v društvenih na področju kulture, prosvete, telesne vzgoje in podobno. Letošnje leto sta občinski Kajuhovi nagradi prejela Franc Mlinšek, upokojeni prosvetni delavec iz Velenja za doživljenjsko delo na področju ljudskega knjižničarstva in Tine Steblovnik iz Smartnega ob Paki za dolgoletno in požrtvovalno delo v amaterskih dramskih družinah svojega domačega kraja.

Občinska skupščina je na tej seji sprejela tudi sklep, da bo prihodnje leto proslava občinskega praznika meseca oktobra v Smartnem ob Paki.

Delovna seja občinske skupščine pa je bila dne 23. oktobra 1965

Težišče obravnave je bilo na reševanju perečih komunalnih problemov. Odborniki so se detajlno seznanili s problematiko vzdrževanja cest IV. reda (občinskih cest), ki jih na celotnem območju občine vzdržuje Komunalno obrtni center Velenje.

Na seji so bili od strani odbornikov, grajani nekateri primeri slabega vzdrževanja teh cest. Sprejet je bil sklep, da bi naj v bodoče krajevni odbori bolj sodelovali v kontroli trošenja sredstev, ki so namenjena za vzdrževanje občinskih cest na njihovih območjih.

Na občinski seji se je ponovno obravnaval predlog za povišanje tarife za odvoz smeti v mestih Soštanj in Velenje.

Po obširni razpravi, v kateri se je ugotovilo, da je bila dosedanja tarifa neekonomska, je bil sprejet sklep, da bo tarifa za odvoz smeti znašala od 1. aprila 1965 dalje 2 dinarja od kvadratnega metra stanovanjske površine. V hišah splošno ljudskega premoženja bodo tarifo za odvoz smeti plačevali hišni sveti iz hišnega sklada in ne nosilci stanovanjske pravice, kot doslej. Tarifa za odvoz smeti iz poslovnih

prostorov pa se bo določila sporazumno s pogodbo med lastnikom poslovnega prostora in med Komunalno obrtnim centrom Velenje.

Občinska skupščina je na tej seji obravnavala tudi poročilo posebne strokovne komisije, kako rešiti zelo pereči problem počevanja telesne vzgoje za šolsko mladino v Soštanju. V tem mestu nima nobena izmed dveh osnovnih šol svoje telovadnice. Dosedaj so za pouk telesne vzgoje uporabljali prostore v domu Partizana, ki pa so za te namene skrajno neprimerni. Po obširni razpravi je bil sprejet sklep, da se naj ta problem reši tako, da se bo za obe šoli skupaj zgradila nova šolska telovadnica. Ta bo zgrajena najbrže v bližini novega kopaljšča v Soštanju, ki bo dograjena do sredine prihodnjega leta.

Odborniki občinske skupščine so nato sprejeli odlok o ustanovitvi skupnega sklada vseh občin v okraju Celje za pospeše-

vanje kmetijstva, ki bo obstajal poleg istovrstnih občinskih skladov, in akt o ustanovitvi medobčinskega zavoda za kontrolo cen s sedežem v Celju.

V nadaljevanju se je bil sprejet odlok o ustanovitvi občinskega sklada za zavarovanje pred rizikom v trgovini s kmetijskimi živilskimi pridelki. Sprejet je bil tudi sklep, da se taki skladi ustanovijo tudi pri vseh trgovskih podjetjih v občini, ki trgujejo s kmetijskimi živilskimi pridelki. Ti skladi bodo vsekakor vplivali na boljše redno preskrbo z zelenjavo, sadjem, krompirjem in z drugimi kmetijskimi pridelki, saj bodo morala trgovska podjetja vnaprej sklepati pogodbe o nakupu teh pridelkov pri proizvajalcih, skladi pa bodo pomagali kriti eventualne rizike, ki bi pri tem nastali.

Odborniki obeh zborov občinske skupščine so tudi sprejeli pomemben odlok o uporabi mestnih zemljišč za gradbene namene. Po teh določbah tega odloka bo potrebno praviloma vsa gradbena zemljišča v mestih Velenje in Soštanj ter v drugih naseljih mestnega značaja pred-

hodno komunalno urediti, nakar se bo lahko začelo z gradnjo stanovanj iz drugih objektov. Izjeme bo dovoljevala samo občinska skupščina.

Na občinski seji je bila ustanovljena tudi komisija za delovni čas, ki jo bo vodil Marjan Susteršič, diplomirani ekonomist pri Rudniku lignita Velenje in odbornik občinskega zbora. Ta komisija bo vodila priprave za uvajanje 42-urnega delovnega tedna v delovnih organizacijah na območju občine, organizirala izmenjavo izkušenj pri uvajanju skrajšanega delovnega časa ter proučevala gospodarske in družbene posledice uvedbe skrajšanega delovnega časa.

Nadalje je bila ustanovljena posebna komisija za statute delovnih organizacij, ki jih morajo sprejeti vse delovne organizacije do 9. 4. 1964. Komisijo vodi Rudi Delopst, analitik pri RL Velenje in odbornik zbora delovnih skupnosti. Ustanovljena je bila tudi posebna komisija za statute krajevnih skupnosti, ki jo bo vodil Ivo Gorogranc, tajnik stanovanjske skupnosti Velenje.

F. L.

Naloge in problemi

VELENJSKE STROKOVNE PODRUŽNICE ZVEZE RUDARSKIH METALURŠKIH IN GEOLOŠKIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

Strokovna podružnica Zveze rudarskih, metalurških in geoloških inženirjev in tehnikov predstavlja, oziroma naj bi predstavljal, organizirano skupino ljudi, ki s svojim večjim strokovnim znanjem planira, organizira in vodi proizvodnjo. Kot organizirana skupina strokovnjakov bi lahko podružnica koristno delovala na mnogih področjih in s svojim delom pomagala pri reševanju tehnične in družbene problematike v svoji delovni organizaciji, pa tudi v lokalni ali širši skupnosti. Najvažnejše naloge podružnice na tem področju bi bile naslednje:

1. Skupna obdelava tehničnih problemov proizvodnje in razvoja proizvodnje, kjer bi se sigurno lahko našle zelo koristne rešitve in razen tega bi se vsak inženir ali tehnik v podjetju spoznal s širšo problematiko in se ne bi zapiral samo v ožje področje svojega delovnega mesta.

2. Tehnika se stalno razvija in pojavljajo se vedno nove in boljše rešitve raznih tehničnih problemov. Glavna naloga strokovnega društva je v tem, da pomaga svojim članom zasledovati ta razvoj. Organizacija predavanj in seminarjev o tehničnih novostih, pomoč članom pri iskanju in nabavljanju strokovnih knjig in revij, organizacija srečanj za izmenjavo izkušenj med inženirji in tehniki iz raznih delovnih organizacij in upravnih služb so razne oblike dela strokovnega društva na strokovnem izpolnjevanju svojih članov.

3. Posebno pri delu v našem rudniku je v zadnjih letih prišlo do bistvenih sprememb in predvideva se, da bo ta razvoj v bližnji perspektivi še hitrejši in spremembe načina dela še globlje. Zato je potrebno temu prilagoditi tudi način izobrazbe mladih ljudi za rudarski poklic. Na-

ravno je, da je pri tem ravno strokovno društvo najbolj poklicano, da nudi pomoč pri izdelavi novih programov, učnih načrtov in pri iskanju novih načinov izobraževanja mladih rudarskih delavcev. Veliko pomanjkanje delavcev za delo v rudniku in obsežne naloge, ki jih bo moral rudnik na tem področju v bližnji bodočnosti izvršiti, nalagajo tudi velenjski strokovni podružnici ZRGMIT obvezo, da posebno na tem področju nudi hitro in efektivno pomoč.

4. Tehnično osebje rudnika mora delovati enotno pri delu na istih nalogah in z istim ciljem. Zato je potrebno, da se vsi inženirji in tehniki dobro med seboj poznajo in razumejo. Naloga društva je tudi, da s srečanji v prostem času in na izletih ter pri zabavnih večerih skrbi, da se člani med seboj dobro spoznajo in povežejo v tovariški kolektiv. Velenjska podružnica ZRGMIT si je ob zadnjem občnem zboru zadala nalogo, da opraviči svoj obstoj z aktivnejšim delovanjem.

Zadala si je nalogo, da bo organizirala naslednja strokovna predavanja:

1. ing. Diacci L.: O vtisih iz Čehoslovaške in Bolgarije;
2. ing. Pipuš D.: Perspektivna izgradnja rudnika Velenje;
3. ing. Kenda F. — tov. Špička: O zgodovini velenjskega rudnika do osvoboditve 1945.
4. ing. Kirn J.: Odvodnjavanje krovinskih vod;
5. ing. Guštin J.: Odvodnjavanje triadnih vod;
6. dr. ing. Lavrenčič B.: Izgradnja EKK Velenje, dosedanje delo in problematika;
7. ing. Jurančič J., ing. Janežič Dušan, ing. Zohar J.: Rezultati uporabe ščitnega oporja in kombinacija za pridobivanje, možnosti razširitve uporabe in možnosti domače izdelave.

Razen tega so predlagani diskusijski večeri, kjer bi se obravnavala tekoča problematika, ekskurzija k manj oddaljenim porabnikom premoga in spoznavanje z bližnjo industrijo (Celje, Ravne, Mežica).

Ce bo društvo uspelo pri izvršitvi za letos zastavljenih nalog, se bodo verjetno tudi lažje našla sredstva za organizacijo večjih strokovnih ekskurzij za člane podružnice.

Do sedaj organizirana predavanja so pokazala, da je zanimanje članov za to vrsto dela mnogo premajhno. Dvorana je bila sicer navadno ob takih predavanjih polna, vendar je bila udeležba od strani domačih inženirjev in tehnikov premajhna, čeprav so bila mnoga v lanskem letu organizirana predavanja zelo zanimiva in bi bila lahko zelo koristna, če bi se jih udeležili vsi.

Poleg premajhnega zanimanja članov za delo podružnice predstavlja problem tudi sedanja oblika organizacije društev inženirjev in tehnikov v podjetju. Čeprav na istem delu, v borbi z istimi težavami in problemi, je tehnično osebje rudnika organizirano po dosedanjem statutu zveze društev inženirjev in tehnikov po strokah v različnih strokovnih društvih, ki so povezana šele na nivoju komunne v občinski DIT. S tem je tehnični kader enega podjetja razdeljen na več strokovnih podružnic, ki po današnji organizaciji v okviru podjetja nimajo medsebojne povezave. Namesto enega, organizacijsko in številčno močnega društva, imamo več manjših društev. Ta neenotnost in razdrobljenost je sigurno prispevala svoje k dosedanjemu slabemu delu podružnic in je bila do sedaj že na mnogih sestankih kritizirana in predlagana je tudi že sprememba statuta, da bi se to stanje popravilo.

V letošnjem letu in do marca prihodnjega leta ima naša podružnica namen organizirati še navedeni cikel predavanj in vabimo vse člane, da se predavanj polnoštevilno udeležijo.

VELIKO PRAZNOVANJE

Tudi tovariš Hruščov se je podredil tradicionalnemu običaju in z nasmejanim obrazom »skočil čez kožo«.

Potem ko je sprejel diplomu častnega člana RLV, se je tovariš Hruščov — oblečen v uniformo naših rudarjev — s toplimi besedami zahvalil kolektivu rudnika.

Program, ki ga je v sodelovanju z DPD Svobodo Velenje pripravil Centralni delavski svet rudnika na svečanem zasedanju, so spremljali visoki gostje z zanimanjem in pozornostjo.

Na Titovem trgu pred kulturnim domom se je zbrala množica, kot jo doslej Velenje še ni videlo, da bi poslušala govore maršala Tita in tovariša Hruščova.

NAŠ PRISPEVEK PORUŠENEMU SKOPJU

Katastrofalni potres, ki je 26. julija prizadel glavno mesto SR Makedonije, je zapustil številne človeške žrtve in veliko materialno škodo. Tega dne je bilo glavno mesto bratske republike uničeno in spremenjeno v ruševine. S tem so bili tudi uničeni dosednji rezultati in napor prebivalcev Skopja, SR Makedonije, kakor tudi napor celotne naše socialistične skupnosti.

Skopje je bilo gospodarsko, kulturno in splošno središče SR Makedonije, saj je bilo v njem skoncentrirano okoli 40% skupnega gospodarskega potenciala. V njem je bilo zaposlenih preko 60.000 ljudi. Stanovanjski fond je koncem leta 1962 predstavljal 36.200 stanovanj in je zajemal preko 1,5 milijonov kvadratnih metrov stanovanjske površine. V

ruševinah Skopja je ob potresu izgubilo življenje preko 1000 ljudi, veliko pa jih je bilo poškodovanih. Število žrtev pa bi bilo še znatno večje, če ne bi bilo takojšnje uspešne pomoči pri reševanju zasutih in ponesrečenih. Solidarnost, bratska čustva in pripravljenost, da se vložijo vsi napor pri nujenju pomoči ponesrečenemu prebivalstvu, so prišli do neverjetnega izraza pri vseh državljanih naše socialistične skupnosti.

Da se pristopi k takojšnji izgradnji je Zvezna skupščina dne 11. 9. 1963 izglasovala zakon o ljudskem posojilu za obnovo in izgradnjo Skopja. Razpisalo se je ljudsko posojilo v znesku 30 milijard dinarjev. Posojilo so vpisali državljani, družbeno-politične skupnosti in delovne ter

druge organizacije. Vpisano posojilo se vplača pri vpisu — enkrat ali največ v šestih mesečnih obrokih, začeni od 1. oktobra 1963 do 10. marca 1964. Na vpisano posojilo se izdajo obveznice, ki se glasijo na prinašalca. Obveznice prinašajo 6-odstotne obresti na leto, ki se plačujejo za nazaj in se računajo od 1. januarja 1964. Posojilo se bo izplačalo v sedmih letih, računajoč od 1. januarja 1964. Prva anuiteta dospe 1. februarja 1965.

Pravica do izplačila anuitete zastari čez pet let od dneva njene dospelosti. Vso emisijsko in anuitetno službo v zvezi s posojilom opravlja Narodna banka Jugoslavije.

Ko je naš kolektiv izvedel za nesrečo v Skopju je takoj na masovnih sestankih in seji CDS izglasoval, kako bo najbolj primerno in učinkovito pomagal prizadetemu mestu.

Prispevek kolektiva Rudnika lignita Velenje je naslednji:

1. Prispevek iz osebnih dohodkov	din 8.571.420
2. Prispevek iz sklada skupne porabe	din 3.000.000
3. Vpisano posojilo iz sklada skupne porabe	din 10.600.000
4. Vpisano posojilo delavcev	din 26.878.000
5. Stroški strokovne ekipe RLV	din 429.450

din 49.478.870

(Nadaljevanje na nasl. strani)

Več pozornosti jamskim naglavnim svetilkam

Opažamo, da posamezniki nepravilno in malomarno upravljajo z jamskimi naglavnimi svetilkami, kar povzroča, da svetilke ne svetijo tako, kot bi morale. S tem je prizadet vsak delavec. Zaradi slabe svetlobe ne more varno in uspešno opravljati dela. Ravno tako se pa na ta način zelo kvari svetilka.

Da odpravi razne nepravilnosti pri upravljanju z naglavnimi svetilkami pozivamo vse, da upoštevajo naslednja navodila:

1. Vsako pokvarjeno svetilko moramo dati v popravilo takoj po prihodu iz jame. Nepravilno in lahkomišelnost ravnanje tisti, ki pokvarjeno svetilko vstavijo v polnilni oder, naslednji dan pred odhodom na delo pa zahtevajo, da jim svetilko takoj popravijo. Pokvarjena svetilka se v polnilnem oderu ne polni; zato je taka svetilka tudi po popravilu prazna.

2. Vsak, ki da svetilko popraviti, mora lampistu povedati, kaj s svetilko ni v redu. Na ta način bo lampist hitro in sigurno odpravil napako.

3. Svetilke, ki točijo lug, se morajo dati takoj popraviti. Na ta način preprečijo vnetje kože.

4. Pri stavljanju svetilk v polnilni oder je potrebno paziti na naslednje:

— Akumulator mora biti potisnjen na nosilni klin do kraja.

— Reflektor mora biti pravilno priključen na polnilni čep.

— Pri pravilni vključitvi svetilke v polnilni oder se kazalec na kontrolnem instrumentu odkloni v desno. To je znak, da se svetilka polni. Če se kazalec ne odkloni, je svetilka neurejena ali pa ni pravilno priključena. V takem primeru mora svetilka v popravilo in o tem obvestimo lampista.

5. Posebno moramo paziti na to, da izklopimo žarnico predno damo svetilko v polnilni oder. Če žarnice ne izklopimo, bo med polnjenjem pregorela.

6. Vsak posameznik naj pazi tudi na čistočo svoje svetilke. V primeru, da je reflektor zelo zamazan, posebno polnilna puša, se svetilka slabo polni. Med polnjenjem svetilke se razvijajo

plini. V primeru, da je odprtina za nosilni čep na akumulatorju zamazana s prahom ali drugo nesnago, se lahko zgodi, da akumulator med polnjenjem raznese, ker plini nimajo prostega izhoda.

7. V samopostrežbi lamparne se je zelo razširila kraja svetilk. V interesu nas vseh je, da to krajo preprečimo. To pa bomo dosegli le na ta način, če bomo take ljudi poiskali in krivice kaznovali.

8. Nihče nima pravice sam jemati tuje svetilke. Če njegova svetilka ni urejena, mu bo lampist izdal rezervno svetilko.

9. Vsaka svetilka ima žarnico, ki jo lahko preklopimo na močnejšo ali šibkejšo svetlobo. Če imamo vklopljeno stalno samo močno svetlobo, je svetilka prazna že po osmih urah. Če pa je vklopljena stalna šibkejša svetloba, lahko uporabljamo svetilko tudi 16 in več ur. Zato priporočamo vsem, zlasti tistim, ki opravljajo nadurno delo (električarji, ključavničarji itd.), da v okviru možnosti preklopijo na šibkejšo svetlobo, npr. pri hoji, malici, pri delu na razsvetljenih mestih, v delavnicah itd.

Z upoštevanjem teh navodil bomo uspeli, da bodo svetilke svetile tako, da bo zagotovljena varnost in učinkovitost pri delu.

Naglavne svetilke tipa KS 30/1 so uvožene svetilke in stane 45.000 din. So izredno dobre kvalitete in imajo življenjsko dobo pri pravilnem rokovanju in vzdrževanju ca. 10 let.

Naj navedemo, da stane kabel za svetilko 950 din. Letno porabimo v lamparni za zamenjavo pokvarjenih kablov ca. 3000 komadov. S pravilnim rokovanjem in večjo pažnjo bi to število lahko zmanjšali.

Romih Anton

Problem invalidov in bolnih v RLV

Nedvomno predstavljajo bolniki, še bolj pa delovni invalidi breme za celotno družbo. Ta problem je še bolj očividni v rudarstvu, ker narava dela, odnosno tehnološki proces in pogoji dela zahtevajo skrajne napore in previdnost pri izvrševanju proizvodnih nalog. Rudarska panoga je med tistimi, kjer nastaja največ invalidnih oseb.

Občinska skupščina v Velenju je 18. 7. 1965 izdala priporočilo kolektivu RLV, kolektivu Gorenje in kolektivu Chrommetal Velenje, naj ti kolektivni kooperirajo v pogledu zaposlovanja delovnih invalidov. Tako priporočilo je treba pozdraviti in stremeti za tem, da bo to sodelovanje čim boljše v okviru možnosti teh gospodarskih organizacij.

Taka politika zaposlovanja je danes nujna, koristna in včasih tudi edini izhod, če hočemo delovnega invalida pravilno zaposliti, odnosno poklicno rehabilitirati.

Da bo problem naših invalidov postal članom kolektiva bližji, objavljamo nekaj podatkov o tem problemu, ki predstavlja zadnje čase veliko zaskrbljenost nas vseh. Socialna služba je napravila majhno analizo po vprašanju invalidov RLV in ugotovila naslednje:

1. Na Rudniku lignita Velenje je 102 invalidov tretje kategorije, ki prejemajo razliko med osebnimi dohodki. To je razlika med dohodkom (svoje delo in ustrezno delo).

Če pogledamo, na katerih obratih so ti invalidi zaposleni, dobimo naslednjo sliko:

	Število invalidov
jama-vzhod	30
jama-zahod	7
zunanjí obrat	29
gradbeni obrat	4
elektrostrojni obrat	7
klasiirnica	14
avtopark	1
rudarski šolski center	3
direkcija	5
EFE	2
Skupaj:	102

Iz te tabele je razvidno, da je samo 37 ali 36% zaposlenih v jami, ostalih 65 ali 64% pa je zaposlenih izven jame na pomožnih obratih.

2. Na Rudniku lignita Velenje je 132 invalidov prav tako z odločbami, kateri pa ne prejemajo razlike v osebnem dohodku. To so invalidi I. kategorije, ki so invalidsko upokojeni. Med njimi so invalidi III. kategorije, ki so prav tako invalidsko upokojeni zaradi starosti. Poleg tega so med temi invalidi III. kategorije, ki pa po zakonu o invalidskem zavarovanju ne izpolnjujejo pogojev na razliko v osebnem dohodku.

3. Izčrpanih oziroma onemoglih rudarjev je bilo v letu 1962 registriranih 24. S 1. V. 1965 je kadrovska socialna služba vsem tem rudarjem razliko ukinila, da bi preverila, če izpolnjujejo pogoje po 58. členu internega pravilnika. Socialna služba pri Rudniku lignita Velenje je ugotovila, da je od 24 delavcev bilo 10 takih, ki so to razliko prejeli neopravičeno, to pa zato, ker so jim bile enake pravice zagotovljene po zakonu iz invalidskega zavarovanja.

4. Poleg tega je pri RLV 30 rudarjev, ki so v invalidskem postopku.

Če te podatke zberemo ugotovimo, da imamo praktično 280 invalidov, oziroma 8,3% od zaposlenih.

Dovolite, da jih nekaj naštejemo:

1. Velik odstotek rudarjev med invalidi je zapustil delo v jami. Zaradi tega nam primanjkuje ljudi na širokem čelu in na pripravi. Če pa upoštevamo še fluktuacijo, ki je pri RLV zelo velika, je spričo tega naš proizvodni plan močno ogrožen.

2. Zaradi tako velikega števila invalidov nam zanje primanjkuje delovnih mest. Pomožni obrati so z invalidi že prenapolnjeni.

3. Delovnemu invalidu je zelo težko najti ustrezno zaposlitev, to pa zato, ker na pomožnih obratih ne razpolagamo z visokokvalificiranimi in kvalificiranimi delovnimi mesti.

4. Velik problem je za invalide III. kategorije, ki so zaradi starosti invalidsko upokojeni, manjka pa jim še nekaj let, da bi izpolnili pogoje za osebno pokojnino. Ti invalidi so sposobni le za lažja dela, takih delovnih mest pa ni na razpolago.

Spričo problemov, ki so le delno prikazani, je uprava Rudnika lignita Velenje smatrala za potrebno, da ukrene vse kar je v njeni moči, za rešitev tega vprašanja.

Dne 7. 8. 1965 je uprava Rudnika lignita Velenje vodila razgovore s predstavniki komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Celje (člani invalidske komisije I. in II. stopnje) ter z upravnikom zdravstvenega doma Velenje. Problemi, ki zadevajo invalide in bolne Rudnika lignita Velenje so bili kritično ocenjeni iz vseh vzornih kotov.

Predstavniki komunalnega zavoda socialnega zavarovanja Celje, upravnik zdravstvenega doma Velenje in predstavniki kolektiva RLV so si ogledali posamezna delovna mesta v jami-vzhod, kjer je možno ustrezno zaposliti invalide s poklicno ali brez poklicne rehabilitacije.

Kot rezultat tega posvetovanja so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Pri zdravstvenem domu Velenje se formira interna invalidska komisija, z namenom, da se bodo invalidske zadeve lahko hitreje reševale.

Člani komisije so naslednji:

a) Upravnik zdravstvenega doma Velenje;

b) zdravnik, ki izda predlog za oceno po invalidski komisiji;

(Nadaljevanje na nasl. strani)

NAS PRISPEVEK PORUSENEMU SKOPJU (Nadaljevanje s prejšnje strani)

Po ekonomskih enotah je stanje vpisanega posojila naslednje:

Ekonom. enota	Št. oseb	Vpisani znesek	Povpr. vpisano na osebo
Jama vzhod	1520	din 14.274.000	din 9.391
Jama zahod	516	din 4.673.000	din 9.056
Klasiirnica	178	din 1.279.000	din 7.185
Elektrostrojni	165	din 1.266.000	din 7.673
Zunanji obrat	232	din 1.073.000	din 4.625
Avtopark	53	din 400.000	din 7.547
EFE	61	din 220.000	din 3.607
Gradbeni obrat	334	din 1.809.000	din 5.416
Direkcija	135	din 1.884.000	din 13.956
	3194	din 26.878.000	din 8.415

Od celotnega števila pa se 58 delavcev ni odzvalo vpisu, kar predstavlja 1,78% zaposlenih in to v pretežni meri iz opravičenih vzrokov, ker so težko bolani ali pa čakajo na invalidsko upokojeitev.

Tako kot vedno, se je tudi sedaj kolektiv RLV v polni meri odzval na akcijo za pomoč Skopju, ki je izraz naših humanih in bratskih želja — pomagati svojemu najbližnjemu.

tehnična izboljšava prihrani milijone

Iz naslednjega opisanega primera lahko vidimo, kako dobrodošla in važna je vsaka zamisel, katera doprinese k znižanju materialnih stroškov in daljši življenjski dobi uporabe.

Jekleno jamsko oporje in druge naprave zahtevajo za specifične pogoje uporabe v jami Velenje včasih tudi dopolnilne konstrukcijske rešitve.

Znano je, da smo morali doslej zaradi okvar »kronskih glav« na jeklenih jamskih stojkah letno zamenjati okoli 4500 kronskih glav. Roglički na kronskih glavah so se posušili in tako so se kronske glave odtrgale od jedra jeklene stojke. Z uporabo nove ojačane kronske glave pa se je znižalo število teh okvar za okoli 70 %.

Stroški za izdelavo in izmenjavo ene »kronske glave« znašajo okoli 3150 din; pokvarjeno

jekleno stojko je treba spraviti iz širokega čela v delavnico, pokvarjeno »kronsko glavo« odstraniti in novo navariti na gornjo stojko. Zaradi potrebnega rezanja gornje stojke za vsako izmenjavo se je gornjo stojko krajšalo vsakokrat za 1,5 do 2 cm

Delovni načrt lesnega obrata predvideva za letošnje leto predelavo in manipulacijo lesa v višini 367.732.000 dinarjev. Za izvršitev teh planskih nalog sta bila določena 2 uslužbenca in 64 delavcev.

Ze takoj v začetku leta se je pokazalo, da postavljeni plan ne bo lahko izvršiti. Kljub polnoštevilni delovni zasedbi so nastale ogromne težave zaradi preskrbe žagarskega obrata s surovinami. Obilen sneg je popolnoma spremenil delovne pogoje. Dolge transportne proge so se morale čistiti skoraj vsak dan. Ravno to je zahtevalo veliko časa, saj je samo kidanje snega v pretekli zimi stalo kolektiv delovne enote 482.686 dinarjev. Pogoji dela so tudi bili težki, predvsem če upoštevamo, da so bili delavci primorani si pred vsako delovno akcijo z lopatami v rokav utirati pot do delovišča.

Druga največja ovira za nemoteno delo je pomanjkanje jamskega lesa. Zaloge na obratu so bile tako minimalne, da večkrat niso zadostovale za en teden, pa tudi za en dan. Popolnoma naravno je, da so jamski obrati hoteli imeti za normalno obratovanje potreben jamski les. Treba je bilo delati razne kombinacije, da se je vsaj delno zadostilo jamskim potrebam, kar pa je v nasprotni smeri zahtevalo več dela oziroma je zmanjševalo delovni učinek. Kljub vsem neprilikom pa je bil četrtletni plan izvršen s 24,99 %.

Zakaj in na kakšen način je vse to delovna enota dosegla?

Vodstvo lesnega obrata je že v začetku leta uvedlo dnevno evidenco učinkov ter evidenco materialnih in finančnih pokazateljev za izvršitev plana. Na osnovi teh se skozi vse leto izdelujejo dekadne analize izvršitve mesečnih planov. Te analize do potankosti prikazujejo vse po-

in je bilo isto potrebno spodaj zaradi varnosti pri delu, z navarjenimi krajšimi deli cevi podaljševati.

Z uvedbo nove ojačane »kronske glave« se letno prihrani okrog 10,5 milijonov din; zmanjša se tudi število potrebnih jeklenih stojk v rezervi za okoli 4,2 % in tako se prihrani pri obstoječem številu jeklenih jamskih stojk okrog 8 milijonov din. Sorazmerno manjšemu številu okvar se zniža tudi število potrebnih šihov za transport jeklenih stojk.

Lesni obrat bo izpolnil svoje planske naloge

datke v zvezi s proizvodnjo za preteklo mesečno obdobje vključno s stanjem ustvarjalnega bruto dohodka. Ti podatki so točni, možno pa jih je izračunati na osnovi postavljenih planskih cen za lastne proizvode, katere je vodstvo obrata izdelalo že v preteklem letu in jih je odobril CDS podjetja.

Tako zbrane podatke oziroma analize obravnava kolektiv delovne enote desetdnevno, ravno tako jih obravnava tudi odbor delovne enote, ki se pa, če je potrebno, sestane še večkrat. Na teh sestankih se obravnavajo do podrobnosti vsi proizvodni problemi. Pri tem se tudi upoštevajo predlogi proizvajalcev, ki so včasih zelo realni in za nadaljnje delo zelo koristni. Da je temu res tako, nam to dokazujejo analize in zapisniki iz preteklosti.

Večkrat je bila prva mesečna dekada zelo dvomljiva, tj. ali bo sploh mogoče izvršiti mesečne planske naloge po postavljenem planu. Angažiranost k ukrepom in pa zalaganje celotne delovne enote pa je dokaz, da je to mogoče, predvsem če so za to dani osnovni pogoji — v tem primeru potrebna surovina za predelavo.

Delovna enota pa ne obravnava samo proizvodnih programov. Sproti se tudi odstranjuje vse pomanjkljivosti glede varnosti pri delu. Pri tem je posvečena posebna skrb nošenju in čuvanju osebnih zaščitnih sredstev ter uvajanje novih delavcev k delu. Da so tudi tukaj doseženi dobri rezultati, je razvidno iz tega, da smo imeli v letošnjem letu pri izvršenih dneh le 5,77 % bolanih. »A« nezgod ima lesno skladišče samo 0,34 %, kar je občutno manj kot v lanskem letu. »B« nezgod pa je 1,87 %. Žagarski obrat pa ima »A« nezgod 1,21 % in »B« nezgod 0,92 %.

Če upoštevamo, da so delavci preko vsega leta izpostavljeni raznim vremenskim neprilikom, ter da je manipulacija lesa na lesnem skladišču zelo primitivna — brez mehanizacije — smo lahko z odstotki obolenj zadovoljni.

Vendar pa še nikdar niso odpravljeni vsi problemi. Vsakodnevna proizvodnja nakazuje nove probleme, katere bo treba še vedno sproti reševati, če bomo hoteli realizirati postavljeni letni plan.

Toda sklep delovne enote je: Letni plan mora biti dosežen! Treba bo še napeti vse sile, da bo ta sklep uresničen. Enotedensko proizvodnjo bo treba povečati z učinkom in boljšo orga-

Priporoča se, da vsaka ekonomska enota oziroma obračunska enota zadolži osebo, ki bi zbirala razne zamisli in predloge. Te bi s tehničnimi delavci obrata prediskutirali, morebiti tudi dopolnili in nato poslali centralni komisiji za izboljšave pri CDS. Tako se bo poživelo delo na iskanju možnosti zniževanja proizvodnih stroškov in povečanju storilnosti dela, kar je osnovni smoter pri nadaljnji decentralizaciji ekonomskih enot.

Ing. S. Z.

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

c) vodja kadrovske socialne službe RLV;

d) socialni delavec;

e) vodja ekonomske enote invalida, katerega se obravnava;

f) neposredno predpostavljeni invalida, katerega se obravnava.

Komisija je pričela s svojim delom 15. 8. 1963.

2. Drugi važen sklep, ki je bil sprejet na tem posvetovanju je ta, da invalidska komisija I. stopnje pri komunalnem zavodu socialnega zavarovanja Celje ne bo več zasedala v Celju, temveč od 1. 9. 1963 dalje zaseda v Velenju za vse primere invalidnosti, ki spadajo v naš kolektiv. Ta ukrep bo zelo pozitiven za kolektiv RLV in invalida. Člani komisije bodo posameznika obravnavali in po potrebi pregledali delovno mesto, kjer naj bi bil invalid v bodoče zaposlen. Pri takem poslovanju bodo odpadli subjektivni vplivi stranke na komisijo (češ, za to delo nisem sposoben, ker je prenaporno ali neprimerno in podobno) ali pa vplivi posameznih članov komisije na končni sklep (ker so premalo seznanjeni s pogoji dela na delovnem mestu). Poleg tega pa bodo v komisiji I. stopnje lahko sodelovali tudi predstavniki kolektiva raznih strokovnih profilov, če se bo taka potreba pokazala.

OBVESTILO

Mestni odbor Rdečega križa Velenje obvešča vse žene in mladinke, da bo v zimskem času organiziral tečaj »NEGA BOLNIKA DOMA«. Sestavni del teh tečajev bo zdravniško predavanje: predaval bo zdravnik, vsa dela bodo praktično izvajana pod vodstvom strokovnega kadra. Tečajji bodo v prostorih zdravstvenega doma Velenje, kjer je na razpolago vsa potrebna oprema.

Ker živimo v tako lepem rudarskem centru je nujno potrebno, da pomagamo in omogočimo našim ženam ter mladinkam, da si na takšnem tečaju pridobijo potrebno znanje in da v primeru bolezni lahko pomagajo bolniku doma.

Vabimo vas, da se zglasite v zdravstveni dom v sprejemnico in se vpišete v tečaj, ki bo za vas velikega pomena in brezplačen. Vpisovanje bo od 18. do 23. novembra 1963.

Mestni odbor Rdečega križa Velenje

Blažič Franca ni več

Globoko nas je presunila vest, ko smo izvedeli, da je v polni dobi mladosti in ustvarjalne sposobnosti tragično preminul naš tovariš Blažič Franc. V četrtek, 31. oktobra zvečer se je vračal iz dela domov, med potjo pa je kruta usoda naredila svoje in ga nenadoma odtrgala iz naše sredine, od njegovih delovnih tovarišev, njegovih najdražjih domačih — žene Angele, hčerke Darinke in najmlajšega sinca Francija.

Blažič Franc se je rodil 1937. leta kot zelo zaželen sin očetu Martinu in rasel v skromnih kmečkih razmerah v Lokovini pri Dobrni. Ko se je 1956. leta zaposlil v Velenjskem rudniku, je našel globoko pod zemljo kot rudar svoje torišče dela in videl v njem svojo bodočnost. Kmalu je ustvaril svoj dom, vzgajal Darinko in Francija v duhu časa... vendar usoda je hotela drugače. Že takoj na začetku je prerezala nit njegovemu mlademu življenju in zapustila za njim globoko in nenadomestljivo vrzel. Ta vrzel ni boleča samo za njegove domače, ampak sega še dlje. Spominjamo se, kako je vzljubil rudarski stan, kako rad je rudaril v temnih globinah in s kolikšno zavzetostjo je s svojimi žuljavimi rokami spravljal na beli dan tone in tone črnega zlata.

Nikoli se ni ustrašil temnih globin in ni se ustrašil napornega dela. Delo je vzljubil, ker je v njem videl svojo bodočnost. Spoznal je, da pri nas, kjer gradimo socialistični družbeni red, ni več izkoriščanja človeka po človeku in da le zavestno in trdo delo rodi uspeh. Tega se je še tembolj zavedal, ker je živel v skromnih razmerah, ki so še zadnji ostanki tistih buržoaznih in kapitalističnih odnosov, zaradi katerih je bil vseskozi naš delovni človek zaničevan in teptan.

In prav zaradi vseh teh dobrih vrtilin, zaradi njegovega mladostnega entuziazma, je bil pokojni Blažič Franc med njegovimi najožjimi sodelavci nadvse priljubljen delovni tovariš. Skupaj z nami je pomagal odpravljati dediščino preteklosti in skupaj z nami gradil novo socialistično družbo.

V imenu sindikalne organizacije, organov samoupravljanja in celotnega kolektiva rudnika lignita Velenje izrekamo njegovi ženi, otrokoma in svojem naši globoko sožalje.

V novi izobraževalni sezoni 1963/64 bo Delavska univerza v Velenju nudila družbeno-političnim organizacijam in delovnim kolektivom pester program izobraževalnih akcij. Tako bo že v začetku novembra začela z delom večerna politična šola za člane ZK. Pozneje pa bo pričel z delom še oddelek te šole za sindikalne in funkcionarje SZDL. Program te večerne šole je prilagojen potrebam političnega in družbenega delavca v komunih. Poleg omenjene večerne šole je planiral občinski komite ZK še seminar za novospregjete člane ZK. Občinski odbor SZDL pa je predvidel, da bo preko DU v letošnji sezoni organiziral spet predavanja v Šoštanjju in Velenju ter vseh okoliških krajih,

Delavska univerza v novi sezoni

ki bodo obravnavala aktualnosti doma in po svetu. V okvir teh predavanj bodo vključene tudi teme iz obrambne vzgoje.

Občinski sindikalni svet je predvidel široko družbeno-ekonomsko vzgojo po vseh delovnih kolektivih. Tu naj bi se v bodoči sezoni organizirali različni seminarji za člane delavskih svetov in upravnih odborov. DU je že razposlala obširen in bogat program raznih družbeno-ekonomskih seminarjev vsem gospodarskim organizacijam, ki bodo po-

tem skupaj z DU sestavljali konkretne programe seminarjev, prilagojenih potrebam delovnega kolektiva.

Občinski odbor ZMS pa pripravlja v okviru DU posebno večerno šolo za mlade samoupravitelje, ki naj bi pomagala mladim članom delavskih svetov, da bi se še boljše znašli na svojih odgovornih funkcijah. V seminar bodo vključeni tudi perspektivni kadri med mladino.

Delavska univerza je razpisala tudi vrsto jezikovnih in drugih tečajev za to sezono, vendar je bilo le malo prijaviteljev. Prav zaradi tega bo letos v DU organiziran samo tečaj nemškega jezika s korespondenco in knjigovodski tečaj druge stopnje. Tečaja angleškega jezika, stenografije in knjigovodskega prve stopnje pa ne bo.

Kakor lani se bo tudi letos DU vključila v strokovno in družbeno izobraževanje po naročilu gospodarskih organizacij.

Poleg omenjene dejavnosti pa bo DU organizirala tudi »šole za starše«, ki so lani bile zelo uspešne v nekaterih krajih občine.

V letošnjih šolah za starše bodo teme posvečene problemom vzgoje našega pubertetnika. Šole bodo organizirane v Velenju, Šoštanjju in v Šmartnem ob Paki.

Delavska univerza se je aktivno vključila tudi v organizacijo pomoči delovnim kolektivom pri sestavljanju statutov. Posebna komisija pri Delavski univerzi je pripravljena konkretno pomagati pri sestavljanju statutov.

V letošnjem šolskem letu bo pri DU končala z delom večerna ekonomska šola, ki deluje v okviru celjske ES.

Vsa obširna in koristna dejavnost Delavske univerze bi bila nemogoča, če ne bi imela toliko številno poštrevovalnih sodelavcev in predavateljev. Lansko leto je bilo registriranih pri DU kar nad 70 predavateljev in verjetno realizacija letošnjega programa tudi ne bo možna z manjšim številom predavateljev.

V. V.

PRETILA JE HUDA NESREČA

Stanujem v hribovitem predelu, kjer mi je grozila nesreča pretečega plazu, da mi uniči enodružinsko stanovanjsko hišo. Rudnik lignita Velenje mi je odobril odstranitev plazu z buldožerjem in mi zaračunal samo polovico stroškov.

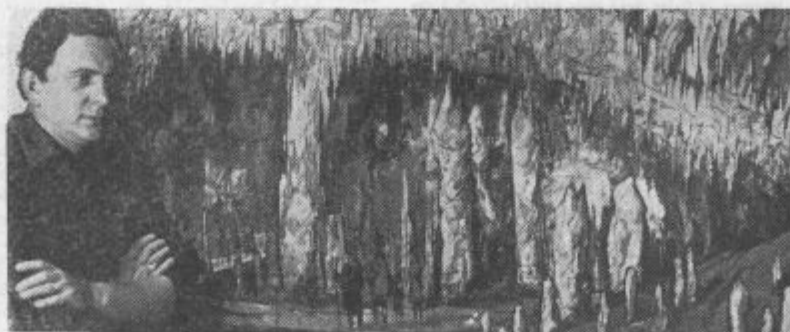
V imenu vse družine se najlepše zahvaljujem upravi RLV za nudeno pomoč.

Zabukovnik Albert, rudar
Lopatnik 12, Velenje

4-letno delovanje delavskega kluba RLV

V sedanjem obdobju poteka štiritletno delovanje delavskega kluba, ki spada med najbolj urejene in obiskane lokale v Velenju. Domačini ga radi obiskujejo. Ne manjka pa tudi tujih gostov, ki so zelo navdušeni nad urejenostjo prostorov in cvetličnimi nasadi.

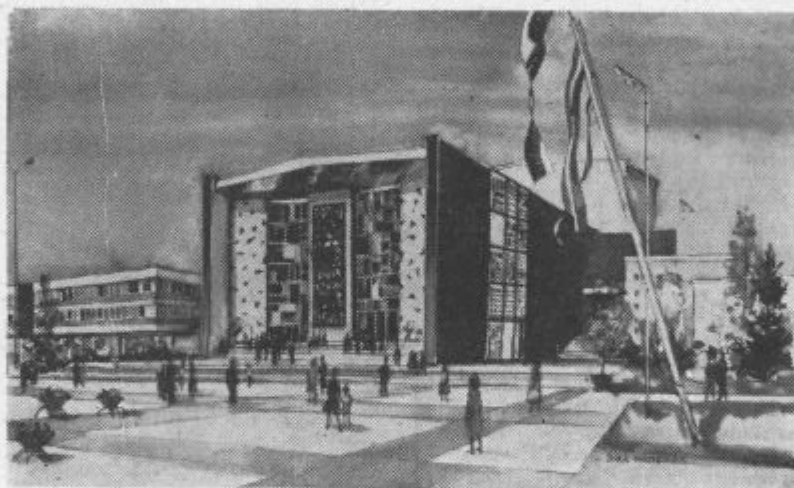
naslovom: »Velenje včeraj in danes«. Razstavljeni bodo dela slikarke Dore Plestenjak, ki je enkrat že razstavljala v Velenju svoja dela iz sončne Afrike. Tokrat nam bo v sliki prikazala naše mesto: njegov razvoj in njegovo lepoto.

Mario Vilhar: Luči v Postojnski jami

Da bi delavski klub še bolj zajel širino svojega namena, prireja stalno slikarske in kiparske razstave. V njem so razstavljali številni razstavljalci — domači in

Poudariti je tudi treba, da so tudi razstavljalci navdušeni nad razstavnimi prostori in zato prav radi razstavlja v delavskem klubu.

Dora Plestenjak: ... Velenje danes

gostje. Posebno zanimive so razstave v letošnjem letu. Te se orste druga za drugo. Prva je odprta razstava slikarja Maria Vilharja, ki navdušuje s svojimi deli vse obiskovalce.

Za dan republike pa prireja delavski klub slikarsko razstavo pod

Upajmo, da bomo Velenjčani videli še veliko razstav. Na ta način bomo deležni še lepših in pestrejših kulturnih užitkov, ki nam jih nudi delavski klub Rudnika lignita Velenje.

E. D.

ANALIZA NESREČ PRI DELU

Ceprav je analiza nesreč pri delu narejena samo za junij in julij, jo objavljamo, ker je zelo zanimiva.

V juniju 1963 je bilo skupaj 46 A nesreč.
V juliju 1963 je bilo skupaj 56 A nesreč.

Pregled po dnevih

Mesec	Skupaj	Poned.	Torek	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
Junij	46	7	7	6	8	6	11	1
Julij	56	11	13	6	6	7	9	4
Skupaj:	102	18	20	12	14	13	20	5

Kje se je zgodila nesreča

Mesec	Na delov. mestu	Na poti od stanovanja do del. m.	Na poti od del. m. do stanovanja	Na službenem potovanju
Junij	43	—	3	—
Julij	52	3	1	—
Skupaj:	102	3	4	—

Pregled po poklicih

Kvalifikacija	Skupaj	V juniju	V juliju
Nekvalificiran rudar	20	13	7
Polkvalificiran rudar	18	12	6
Kvalificiran rudar	33	11	22
Visokokvalificiran rudar	1	1	—
Kvalificiran delavec kovin. str.	19	7	12
Visokokvalificiran delavec kovin. str.	1	—	1
Nekvalificiran delavec na zunanj. obr.	5	1	4
Kvalificiran delavec na zunanj. obr.	5	1	4
Skupaj:	102	46	56

Pregled po starostnih skupinah

Rojeni v letu	(Let)	Skupaj	V juniju	V juliju
1945—1945	18—20	9	4	5
1940—1942	21—23	10	6	4
1937—1939	24—26	24	14	10
1934—1936	27—29	21	9	12
1931—1933	30—32	10	3	7
1928—1930	33—35	11	3	8
1925—1927	36—38	4	1	3
1922—1924	39—41	3	1	2
1919—1921	42—44	3	2	1
1915—1918	45—47	2	1	1
1913—1915	48—50	1	—	1
1910—1912	51—53	1	—	1
1907—1909	53—55	2	1	1
1904—1906	56—58	1	1	—
Skupaj:		102	46	56

Pregled, koliko časa je ponesrečeni opravljal enako delo kot to, pri katerem se je ponesrečil

Čas	Stevilo A nezgod		
	skupaj	v juniju	v juliju
0—3 mes.	17	5	12
4—6 mes.	3	3	—
7—9 mes.	7	6	1
10—12 mes.	6	4	2
0—1 leto	33	18	15
13—18 mes.	3	2	1
19—24 mes.	7	—	7
1—2 leti	10	2	8
2—3 leti	14	3	9
4—6 let	16	7	9
7—9 let	12	5	7
Nad 10 let	10	4	6
Nezg. na poti	7	3	4
Skupaj:	102	46	56

Pregled, v kateri uri dela se je zgodila nesreča

Ura	Skupaj	Stevilo primerov	
		v juniju	v juliju
V 1. uri dela	11	4	7
V 2. uri dela	11	4	7
V 3. uri dela	8	4	4
V 4. uri dela	12	4	8
V 5. uri dela	21	12	9
V 6. uri dela	13	9	4
V 7. uri dela	13	4	9
V 8. uri dela	4	2	2
V nadurnem delu	1	—	1
Na potu	8	3	5
Skupaj:	102	46	56

Vrsta poškodbe	Skupaj	V juniju	V juliju
Roka	42	23	19
Noga	33	13	20
Telo	14	5	9
Glava	8	3	5
Oko	5	2	3
Skupaj:	102	46	56

IZ PODJETJA SO V OKTOBRU 1963 ODSLI:

Barišič Jure — samovoljno; Brekalo Vinko — samovoljno; Cerkez Ivan — samovoljno; Colak Veseljko — samovoljno; Cerkez Stanko — samovoljno; Cerkez Drago — samovoljno; Dobršek Jože — poskusna doba; Denovnik Ladislav — samovoljno; Gorogranc Zofija — pogodbeno; Glušič Ivan — v pokoj; Galič Dominik — poskusna doba; Golobinšek Ivan — sporazum; Hudobreznik Jože — samovoljno; Hankušič Ibrahim — samovoljno; Jurko Vinko — samovoljno; Janković Josip — samovoljno; Jamnikar Ivan — sporazum; Kvešič Slavko — samovoljno; Končić Zvonko — sporazum; Kogoj Ana — pogodbeno; Kortnik Franc — samovoljno; Karačič Trpimir — samovoljno; Marković Marjan — samovoljno; Murkovič Valentin — samovoljno; Mešič Zajim — samovoljno; Omerović Hasana — samovoljno; Oslakovič Kupres—Josip — samovoljno; Plavčak Srečko — samovoljno; Petek Franc — samovoljno; Pesjak Anton — sporazum; Podgorski Stjepan — poskusna doba; Pevec Avgust — samovoljno; Radodjčić Djordje — samovoljno; Sevnik Kazimir — sporazum; Skoko Bariša — samovoljno; Skoko Jozo — samovoljno; Tamše Jože — samovoljno; Vukoja Mirko — samovoljno; Vehabović Safet — samovoljno; Vukoja Filip — samovoljno; Zlomislilč Grga — samovoljno; Kolšek Franc — samovoljno; Dobrovnik Franc — sporazum.

V MESECU OKTOBRU 1963 SO BILI SPREJETI PRI RUDNIKU LIGNITA VELENJE NASLEDNJI:

V jamo:
Breljih Stane, polkvalificiran kopač; Cerkovnik Ivan, kvalif. kopač; Dolanc Janez, kvalif. stroj. ključ.; Jakopek Ernest, polkvalif. kopač; Volk Ivan, polkvalif. kopač; Rožej Rudolf, nekvalif. kopač; Veber Anton, polkvalif. kopač; Pavlič Edvard, polkvalif. kopač; Petek Jože, polkvalif. kopač; Stumberger Stefan, polkvalif. kopač; Sinkovec Janez, polkvalif. kopač; Razgoršek Franc, polkvalif. kopač; Kotnik Franc, polkvalif. kopač; Dren Silvester, polkvalif. kopač; Rošar Andrej, nekvalif. kopač; Savrljuga Viljem, kvalif. kopač; Lešnik Janez, nekvalif. kopač; Sudar Milan, kvalif. ključ.; Pusovnik Franc, nekvalif. kopač; Rančnik Anton, nekvalif. kopač; Lesar Stanislav, nekvalif. kopač; Knjeginjič Mato, nekvalif. kopač; Navodnik Peter, polkvalif. kopač; Sušak Božo, kvalif. električar; Jezernik Jože, kvalif. ključ.; Rotovnik Ferdo, nekvalif. kopač; Centrih Oto, kvalif. ključ.; Rebernik Martin, polkvalif. kopač; Gracej Jože, kvalif. ključ.; Grizojević Slavko, nekvalif. kopač; Pompe Anton, kvalif. kopač; Pušnik Ivan, polkvalif. kopač; Der Jože, nekvalif. kopač; Srebotnik Stanko, kvalif. ključ.; Miklavžina Franc, polkvalif. kopač; Železnik Branko, kvalif. kopač; Koprive Bogomir, nekvalif. kopač; Potočnik Martin, kvalif. ključ.; Florjan Jože, kvalif. ključ.; Gračner Alojz, kvalif. kopač; Skoda Karl, kvalif. kopač; Civič Ivan, nekvalif. kopač; Koren Va-

lentin, kvalif. električar; Poznič Viktor, kvalif. železo strugar; Goršek Roman, kvalif. ključ.; Lipuš Ivan, polkvalif. kopač; Kvartič Ivan, kvalif. kovino strugar; Kac Stefan, nekvalif. kopač; Camlek Hubert, nekvalif. kopač.

ELEKTROSTROJNI OBRAT — ZUNAJ:
Ramšak Maks, kvalif. klepar; Petrež Rozalija, uslužbenka; Zaluberšek Franc, kvalif. stroj. ključavničar.

AVTOPARK:
Jeseničnik Ludvik, kvalif. avtomeh. nik.

KLASIRNICA:
Slekovec Adolf, nekvalificiran delavec; Smigoc Jože, nekvalif. delavec; Tratnik Alojz, nekvalif. delavec.

GRADBENI OBRAT:
Božič Ilija, nekvalif. delavec; Soldo Stanko, nekvalif. delavec; Galič Božo, nekvalif. delavec; Grkovič Stanko, nekvalif. delavec; Ovčar Franjo, nekvalif. delavec; Murtič Rasim, nekvalif. delavec; Jakuš Ivan, kvalif. zidar; Jurina Drago, nekvalif. delavec; Erdeli Josip, nekvalif. delavec; Muculović Ljubomir, nekvalif. delavec; Bobinec Drago, nekvalif. delavec; Žiger Josip, nekvalif. delavec; Pongrac Ivan, nekvalif. delavec; Kukec Ivan, nekvalif. delavec; Lukič Mato, nekvalif. delavec; Kealjevič Franjo, nekvalif. delavec; Petričič Vinko, nekvalif. delavec; Borič Franjo, nekvalif. delavec; Bonič Rade, nekvalif. delavec; Alkalovič Lovro, nekvalif. delavec; Krčmar Valent, nekvalif. delavec; Javornik Franc, nekvalif. delavec; Sinanovski Rušan, kvalif. zidar; Kahvedžič Smajl, nekvalif. delavec; Golenja Ivan, kvalif. zidar; Mušič Began, nekvalif. delavec; Puhman Silvo, kvalif. zidar; Kasalo Ilija, nekvalif. delavec; Dodig Boško, nekvalif. delavec; Mihajlovič Božidar, nekvalif. delavec; Pavič Branko, nekvalif. delavec; Petrovič Gradimir, nekvalif. delavec; Knežević Milič, nekvalif. delavec; Kletečki Milan, nekvalif. delavec; Krsnik Josip, nekvalif. delavec; Krog Martin, nekvalif. delavec; Došlič Marjan, nekvalif. delavec; Andjelkovič Svetoljub, nekvalif. delavec; Hegedus Pavel, nekvalif. delavec.

RUDARSKI SOLSKI CENTER:
Klemenc Ivan, polkvalif. kopač.

DIREKCIJA:
Valenčak Dana, uslužbenka; Kladič Jožeta, nekvalif. delavka.

ZUNANJI OBRATI:
Jeseničnik Jože, nekvalif. delavec; Gačnikar Anton, nekvalif. delavec; Grmič Jože, nekvalif. delavec; Zapanšek Ludvik, nekvalif. delavec; Grmič Franc, nekvalif. delavec; Borovnik Franc, nekvalif. delavec; Jovanov Borislav, nekvalif. delavec; Praproštnik Ivan, nekvalif. delavec; Navinšek Alojz, nekvalif. delavec; Borovnik Ivan, nekvalif. delavec; Oprešnik Justina, nekvalif. delavka.

OBRAT EFE ŠOŠTANJ:
Huber Stanko, kvalif. mizar; Založnik Marjana, nekvalif. delavka.

KULTURA

Novo obdobje

Pred nedavnim je upravni odbor Delavsko prosvetnega društva »Svoboda« Velenje na letni skupščini poročal o delu društva v pretekli sezoni. Poročila so zajemala delovanje posameznih sekcij, katere so za svoje dokaj plodno in uspešno delo prejele tudi pisemna priznanja.

V poročilih, kakor tudi v diskusiji pa je bilo iznešenih nekaj osnovnih problemov o kulturno-prosvetni dejavnosti. Poudarjeno je bilo, da ne smemo in ne moremo gledati vso kulturno dejavnost nekega kulturno-prosvetnega društva samo skozi uprizarjanje gledaliških del, saj je to le ena od oblik, s katerimi vršimo svoje poslanstvo. Delo je treba popostriti, in s tem bomo lahko razširili vrste sekcij. Nujno je poiskati povezavo z vsemi, ki so poklicani, da na tem področju delajo. Kulturno-prosvetno delo našega kraja mora postati ena celota. Ni važno, kdo širi kulturno raven, kdo poje, igra in pleše in pod kakšnim imenom bo nekdo nastopal. Važno je, da sploh nastopa, da se vse delo razvija po določenem programu, da ne bo kampanjsko.

Vsi vemo, da se pri kulturno-prosvetnem delu pojavljajo različni problemi in težave, med katerimi je največkrat denar. Mislim, pa, da to ne more in ne sme biti ovira za uspešno delovanje nekega društva ali organizacije, najmanj pa kulturne. Na žalost pa je takšnih primerov vse preveč. Čestokrat v Velenju slišimo pripombe, zakaj nimamo več opernih predstav, gledaliških iger in drugih kulturno zabavnih pro-

gramov tujih izvajalcev. Zelja je vedno dovolj in tudi upravičene so. Ko pa nekdo poizkuša tem željam ustreči, se ponovno ustavi pri finančnih sredstvih. Vprašanje, kdo bo za neko dobro in kvalitetno predstavo, na katero je tudi Velenje več kot upravičeno, dodelil dve sto ali tri sto tisoč dinarjev, pa ostane največkrat odprto. Samo društvo lahko »kupi« kvečjemu dve takšni predstavi, s tem, da bo ostala njegova blagajna prazna, onemogočeno vsako nadaljnje delo in njeno kulturno poslanstvo izorjeno.

Ali je to prav in kdo naj tudi to vprašanje rešuje — pri teh besedah se pa vedno ustavimo.

Zivimo v dobi naglega gospodarskega in tehničnega razvoja, ko porast materialnih dobrin socialistične družbe prehiteva duhovno rast ljudi. Da pa smo to lahko dosegli, so bila potrebna ogromna investicijska vlaganja in velik napor celotne naše družbe. Uvedli smo delavsko samoupravljanje, za kar je bila potrebna angažiranost vseh družbeno-političnih činiteljev.

Ko pa govorimo o kulturni rasti in preobrazbi človeka, da ga čimbolj približamo vsemu napredku, pa ostanemo čestokrat le pri besedah, obljubah in slepemu prepričevanju. Pozabljamo, da se

nam bodo tudi ta sredstva, ki jih vlagamo v kulturno rast in prosvetljenstvo delovnega človeka, predvsem pa mladino, bogato vrčala v tej ali drugi obliki.

Društvo si je zadalo za predstoječo sezono precejšnje naloge. Načrtna povezava z obema osemletkama in rudarskim šolskim centrom, in pripravljeno sodelovanje vsega prosvetnega kadra, je eden od garantov, da lahko delo

steče res pravo pot. Velik krog mladine bo lahko našel v vseh sekcijah svoje mesto in bo vsak prav gotovo dobrodošel. Trenutno ima društvo naslednje sekcije: amatersko gledališče, mladinski oder, rudarsko godbo, moški in ženski pevski zbor, pionirski klub, lutkovno sekcijo, tamburaški orkester, plesno sekcijo za mladino in odrasle, likovno sekcijo, filmsko sekcijo, šahovsko sekcijo ter kino.

Mislím, da ni potrebno ponovno poudariti, kako široke možnosti so dane za delo, razvedrilo in ozgojo. Z načrtnim vodenjem in široko angažiranostjo vseh ljubiteljev kulturne dejavnosti, gospodarskimi organizacijami in družbeno političnimi forumi bo lahko takšno delo rodilo uspeh.

»V«

V desetih dneh -

V novem, moderno opremljenem lokalu smo. Na steni pred nami je Split. V ozadju Jadransko morje. Med njima črnolasa točajka, ki ponuja dalmatinsko kapljico.

»Vi ste Velenjčan? Veste, prvič sem v rudarskem mestu in ne morem se načuditi vsemu, kar sem videl. Vse je kot v pravljici!« Zazrl sem se v prijateljev obraz in sence entuziazma so preletavale lica. »Naši ljudje morajo videti mesto v cvetju, veste, morajo. Bi mi lahko odkrili nekaj turističnih mikavnosti?« je vprašal prijatelja iz Dalmacije. »Rade volje! Kje in kako bi začela? Ze vem. Mogoče kar s stavkom, ki ga pozna pravljica: Nekdoč je bilo jezero... Tako pripoveduje o idilični Saleški dolini, skriti med gorskimi venci. Potem je jezero odteklo. Na njegovem dnu so se nakopili neprecenljivi zakladi črnega blaga. Nemi, mrki in ponosni fevdalci, katerih gradovi se še bohotijo nad dolino, niso odkrili zaklada. Sele nagel vzpon industrije v drugi polovici 19. stoletja pri nas je pretipal nedrja doline in leta 1884. zaklad tudi odkril. Domačin Zajc je premogovo rudo našel, a tujec Daniel von Lapp jo je pospešeno eksploatiral. Preteklo je več kot petdeset let. Veliki slovenski epik Anton Aškerc je 4 leta živel v mračnem rudarskem revirju. Stiri leta je opazoval rudarje, ki so črni in prepoteni prihajali iz podzemlja. Odhajali so v lesene barake. To je bila revščina in v njej so se tkala vedno večja protislovja med gospodom, ki kruh daje, ter revežem, ki ga služi. Strajk je zajel tudi velenjski rudnik. V starem režimu je bil zlomljen upor izkoriščanih. Roparska fašistična roka je med drugo svetovno vojno grabila velenjski lignit.

Hudi časi so minili in nasmejnulo se je svobodno sonce. V petletnem načrtu so poudarili razvoj rudnika. Z njim vzporedno je rasla v neposredni bližini termoelektrarna Soštanj. Podirali so lesene barake. Na njihova mesta so postavili svetle domove. Iz trga, ki je pred leti štel le sto hiš, je zrastle moderno rudarsko mesto.

Proizvajalna sredstva so postala last neposrednega proizvajalca. To je bil silen moralni namig za ljudi, ki so prišli iskat kruha v Saleško dolino.

Tristo metrov in še globlje se vsak dan spuščajo s svetilkami. S simboli upanja na povratek. Nič ne pretiravamo, če zapišemo, da je njihovo delo naporno. Stiristo metrov pod zemljo uro za uro in dan za dnem brnijo v temnih rovih guntijasti trakovi in zloveščke, nenasitno, sikajo stroji. Jeklenim rokam pomagajo človekove. Znoj rudarja se prepoji s črnim pikajočim prahom. Ko sem jih tako gledal v jami, so se mi zdeli poleg jeklenih strojev tudi oni silni, neutrudljivi stroji. In nič ni lepšega kot pogled na tri tisoč rudarjev, ko okopani in nasmejani zapuščajo rudnik. Do takrat pa je v enem dnevu odradalo 480 vagonov lignita potrošnikom. Velika je številka! Nad 10 tisoč ton ga nakopljejo dnevno. Storitnost na moža v rudniku se je povečala na 4 tone dnevno. Srednjeevropska storitnost, sigurno dominantna v Jugoslaviji! Velenjski čudež!«

Ali si potem velenjski rudar res ne zasluži dostojnega, lepega stanovanja? Ali mu naj ne bo za trdo 8 urno garanje v črnih rovih uteha urejeno stanovanje in okolica, zdravo kulturno življenje? »Kako ste vi tako lepo mogli, da uredite divan gradič?« me je vprašal kolega. »966 tisoč ur smo v letih od danes opravili s prostovoljnimi delom. Zadnja velika akcija je poklonila najmlajšim otroško igrišče, kakršnih je malo v državi!

Sicer pa, poglejva si Saleške zaklade. Natančno po Dekameronu. V desetih dneh — deset bisero! Prijatelj je vneto prikimal in še dodal! »Čudovito je to, zares čudovito!«

Prvi dan življenja: Opajala naju je domaćnost v delavskem klubu prav v središču mesta. Ze zgodaj zjutraj sva stala pred nizko rdečo hišo. Oči so prebirale vitke tulipane z oranžnimi in kot kri rdečimi cvetovi. Na drugi gredi so se bohotile spominčice. — Svet pozabe, majhno mod-

VELENJE ga je navdušilo

V spodnjem sestavku objavljamo pismo, ki ga je pisal svojem nečaku A. Ajnik. Pisec pisma je izseljenec in je bil, kakor sam piše, v Velenju pred 46 leti. Dobro je

poznal star način rudarskega življenja in prav lepo ga primerja z današnjim. Pa kaj bi še naštevali, raje preberimo njegovo pismo:

Dragi tovariš nečak!

Kakor Ti je znano, sem prišel s svojo družino v domovino, da bi se po dolgih letih nastanil v Jugoslaviji.

Zelo zanimivo je gledati, kako socialistična Jugoslavija napreduje. Povsod rastejo nove hiše, poslopja, bolnišnice, šole, ceste, tovarne in rudniki. Posebno sem bil presenečen nad novim Velenjem. Podobnega rudarskega mesta ni nikjer na svetu. Zaradi tega so rudarji in vsi prebivalci lahko ponosni na to prelepo mesto.

Bil sem v Velenju leta 1917 in sedaj pred kratkim. Kakšna razlika je to! Poprej so rudarji hodili domov peš, zmučeni in umazani. Danes pa je rudnik mehantiziran. Rudarji se vozijo domov z avtomobili in avtobusi.

Posebno sem bil presenečen ob obisku tovariša Tita in tovariša Hruščova, kjer sem imel priliko videti oba. Takšnih sprejemov je malo. To je dokaz, da je narod zadovoljen in ponosen na svojega voditelja, tovariša Tita, ki se je v težkih časih boril proti fašizmu in sedaj za mir med narodi na svetu.

'Rudar' - željeno glasilo

V letošnjem letu je odšlo iz našega kolektiva lepo število mladih fantov na odsluženje kadrovskega roka. Mnogi izmed njih so nam poslali pisma in sporočila, kje služijo vojaški rok. Vsi se živo zanimajo za delo in uspehe kolektiva, katerega člani so bili in vsi tudi prosijo, da bi jim pošiljali naše glasilo. Uredništvo jim bo prošnje izpolnilo, da bodo tako preko našega glasila ostali v stalni zvezi s krajem in kolektivom, kjer so živeli in delali.

»Rudar« — moj prijatelj!

Mnogo kilometrov loči Devdelijo od Velenja. Kljub temu vem, kakšne uspehe dosegajo delovni ljudje v Velenju. To mi omogočajo razni časopisi, katere redno čitam. Seveda me o dogodkih v Velenju najbolj seznanja »Rudar«. Mnogo je tovarišev na odsluženju vojaškega roka, katerim redno in brezplačno pošiljate

»Rudarja«. Med temi sem tudi jaz, za kar se uredništvu najlepše zahvaljujem.

Z velikim zanimanjem sem sledil po časopisih pot predsednika Tita in predsednika Hruščova po naši domovini. Bil sem ponosen na njun obisk v Velenju. Srečen sem tudi bil, ko sem zvedel, da je postal predsednik Hruščov častni član delovnega kolektiva Rudnika ligni-

ta Velenje. Veliko tovarišev mi je ob tej priliki čestitalo.

Celotnemu kolektivu želim še mnogo delovnih uspehov, mladincem in mladinkam pa pošiljam prisrčne pozdrave iz bratske republike Makedonije. Prav tako jim želim še več delovnega elana pri graditvi naše socialistične domovine z željo, da se čimprej vrnem med nje.

Franci Petrič
V. P. 7564
Devdelija

Dragi tovariši!

Jaz, kakor tudi ostali mladi velenjski rudarji, ki služimo vojaški rok, vedno z veseljem pričakujemo glasilo »Rudar«.

Ce ne bi prejeli »Rudarja«, bi ne vedeli za dogodke, ki nastajajo v našem rudniku in ko-

Kandolf Jože
V. P. 8530/4a
Sisak

To sta samo dve od številnih pisem in sporočil. Objavljamo še naslove ostalih, ki so se oglašili s pozdravi in najboljšimi željami kolektivu.

To so:

Avberšek Stefan, v. p. 1358/15, Zagreb; Belec Karel, v. p. 4519/6, Bitolj; Ježovnik Ferdo, v. p. 9946/4, Varaždin; Sporin Tone, v. p. 6734/10, Valjevo; Učakar Ferdo, v. p. 5379/13, Karlovac; Grmič Viljem, v. p. 6997/3, Šibenik; Kadliček Ivan, v. p. 4542/11, Kraljevo; Skledor Ciril, v. p. 3647/85, Peč; Cmak Marjan, v. p. 5018/4, Priština; Kavčič Pavle, v. p. 8511/7, Tetovo; Straus Franc, v. p. 9358/23, Kičevo; Rihtar Andrija, v. p. 8297/19, Piroto.

Na koncu se vsem, ki so nam poslali pozdrave, tudi mi zahvaljujemo in jim v imenu celotnega kolektiva pošiljamo prav prisrčne in tovariške pozdrave.

TO IN ONO

PREKLICI

Podpisani TANJSEK Franc, rojen 14. 8. 1939, stanujoč Arnače 26, Velenje, sem izgubil dodatno deputatno karto za premog v višini 1,8 t, št. karte 3635, in jo s tem preklicujem kot neveljavno.

Preklicujem veljavnost plačilnega kartončka števil. 86 na ime Cafuta Roman.

Preklicujem veljavnost plačilnega kartončka na ime Avberšek Stefan, roj. 9. 12. 1935, ki ima matično številko 61.

Preklicujem veljavnost plačilnega kartončka, mat. št. 179, na ime Tajšek Franc.

Izgubil sem plačilni kartonček, mat. št. 98, na ime Božič Novak in ga proglašam neveljavnim.

Višner Franca, starega 15 let, sem obdolžil krivega za krajo, nastalo dne 22. 7. 1963. Ker sem se sedaj prepričal o neresničnosti, to preklicujem, ker navedeni ni kriv.

Sermek Vinko

Preklicujem in obžalujem izrečene žaljive besede otroku družine Žibolt, Tomšičeva 19.

Hermína Novinič

OBVESTILO

Najditelja zdravstvene knjižnice, št. 859496, ki je bila izgubljena v okolici Velenja, prosim, da jo vrne na naslov: Jus Jože, Podkraj 43, Velenje.

deset biserov

VINKO SMAJS

ro jezero. V jutranjem soncu so mežikala pozlačena okna novih stavb. In povsod pod njimi je bila mehka in še biserna zelena blazina. Ves dan sva križarila med stolpnici mimo delavske univerze in impozantnega kulturnega doma, katerega pročelje krasijo umetnine Stojana Batiča.

Danes ni težko za prenočišče v Velenju. Sto postelj in še več. Znanec je prespal v hotelu Paka. Drugi dan. Sonce je klicalo, visoko na nebu, ko sva zajtrkovala. V jutranjo tišino sta se tihotapila le zvoneči ropot jedilnega pribora in sproščen nasmeh mladih natakarič. Za hip sva stopila v samopostrežno restavracijo. Kot tekoči trak, kajne! Okrepčala sva se in že hitela na jinemu cilju nasproti Na velenjski grad. Ozka in kot kača zviata, toda mehka je bila steza, po kateri sva se vzpenjala vse više. Ze sva pred orjakom davnine. Brez besed stopava po kamenju navzgor. Mimo urejenih soban. Poglejval Rudarski muzej — vsi slovenski premogovniki razstavljajo tu. Dolgo ogledujeva slike in predmete, ki so jih danes zamenjali stroji. Nato stopiva še na prostor pred sivo kamenito zgradbo. »Saj to je vendar nemogoče, nemogoče!« vzklikne prijatelj. »Taka pestrost. Kot v fantaziji!« Pred nama je vstajalo mlado Velenje. Hišice in hiše pred nama so postale žive. Vsaka v svoji barvi in obliki. Tja do elektrarne. In nad njimi vedno zelene gore, ki so danes bile modrikaste v daljavi... »Tja, tja si želim«. Njegov prst je kazal Uršljo goro, je kazal na Paški Kozjak in druge vrhove.

Sence so postale dolge in temne, ko sva se vračala.

Tretji in četrti dan. Hitiva proti jezeru: velenjski atrakciji. »Vaši ljudje res ljubijo cvetje. Sleherno okno ga je polno«. Obstaneva pred petorčkom, katerega okna so prepletana s cvetovi živo rdečih pelagonij. Lepo je pri vas. Kamor stopiš, cvet. V parku se je pisana preproga razbohotila. Za srečo sva spustila dva novčiča v mali akvarij. Pred nama je naselje, ki ga izenačujejo s švicarskim. Nato otroško

igrišče, športna igrišča in stadion. Za njim se svetlika zelena gladina vode. »Prijatelj, to kar vidiva, so Velenjčani ustvarili s prostovoljni mdeloma«. »Je to mogoče?!« In že so naju objemali dolgi rumeni lasje vrb. Stopiva do restavracije. Tobogan, cvetne grede, čolni. Preko njih se zarezava v spodnjo gladino vode. V njej se riše nasproten breg, bogat zelenih smrek. Tu preživiva večer, dva, pleševa in spiva v weekend hišicah. Kot gobe med smrekami so. Kak čisti zrak, koliko ozona, koliko zlahčnih eteričnih olj v zraku!« pripomni prijatelj. Tu bi hotel ostati še in še...»

Peti, šesti in sedmi dan rezervirani za planine.

Peti dan — Paški Kozjak.

Sesti dan — Uršlja gora.

Sedmi dan — Pohorje.

Nemogoče — in vendar resnično. Ko prideš v Velenje, si začarani kraljevič sredi pisanih preprog. Potem se odločiš — in v dveh urah si že na 1686 m visoki Uršlji gori, kjer se razgleduješ po koroških globačah; si na Pohorju, kjer so ti košate, ostro dišeče smreke tvoj brat, tovariš, stanodajavec — in planinska sočna trava, mehka kot žanet, tvoja postelja. Da, še lepše bo, ko nas bo na domači Paški Kozjak vlekla žičnica. Povsod so urejeni planjski domovi. V zavetju gora je brezbrizen mir, je mir, ki se naseli vate. In kako bi potem — ne ljubili teh gora, zeleno modrih očakov, ki nas okrepčajo, da smo v vrvežu današnjih dni dovolj močni. Samo dve uri iz rudarskega mesta z modernimi stavbami — in že si v tihem, toda ne osamelem zatišju...

Osmi dan mine na povratku. Ljudje, ki jih srečujeva, ko se vračava s Kozjaka, so prijazni, gostoljubni. Srečno! Vsepovsod Srečno! »Se se bom vrnill!« mi de prijatelj in si briše znojno čelo. »Mi Dalmatinci ljubimo morje. Toda, preveč smo se ga navadili. Želim zelenja — vaše planine, vaša tiha, ljubka naselja!«

Deveti dan je — kaj res? Jutri zopet na jug. Ne, nikar!

Sprehajava se po rosnem tla-

ku rudarskega mesta. Mistliva na ljudi, ki so črnemu, sajastemu rudarju, ustvarili nežen, svetel in prijeten dom. Na naju pa zrejo z oken živo rdeče pelargonije, dvojni krvavi nagelji in rahle rumene vrtnice, ki pravkar odpirajo zvedave oči. »Tu bi hotel živeti, prijatelj. To ni moj prvi obisk.« Deseti biser — in slovo. Saj veste, kaj človek počenja, če je potr. Vsako slovo ga potre. Se posebno tisto, ki je v njem zbrano vse najlepše. Deseti biser — nov moderni akvarij — tako pravijo Velenjčani novi stavbi, kjer je sedež rudnika in energokemo kombinata. V Velenju začenjajo graditi veliki objekt. V njem bodo vplinjevali lignit. Zlahtni plin bodo pošiljali v vsa industrijska središča Slovenije. — Samo še štiri leta. Sele sedaj je prijatelj dojel deseti biser...

»Ne bom pozabil Velenjčanov, ne! Bratom v Splitu bom razgrnil vaše lepote. Bom. Vi pa pridite pogledat sedmero splitskih gradov (kaštelov)«. »Zakaj ne? Kako radi! Slovenec ljubi šumenje morske vode — vi pa naše vedno zelene, pisane kraje in naše planine.« Tako bi se še pomenkovala, ne vem, kako dolgo.

Ze je zabrlizgal šofer in avto je obstal. Koliko prometnih zvez je za Velenje! Da, vsako uro. Asfalt do Ljubljane. Ni treba čakati. Zdravo, prijatelj. Se enkrat se bežno ozre na mesto, ki ga je ustvarila rudarjeva roka, na mesto, ki mu glede arhitektonske razgibanosti, čistoče, estetske urejenosti in prekrasne okolice, ni konkurence. Novinarji so ga brez ironije imenovali mali New York. Res je, mali čudoviti New York, kjer oči strmijo in ne morejo verjeti.

»Srečno! Tisočkrat Srečno!« V zraku ostaja le še mahljaj rok in avto se vse bolj izgublja v zeleni ravnici.

S pravljico sva začela, prijatelj. Da. Pravljica o Velenju je postala resnična moderna pravljica in domači in tuji gostje so v njej kraljeviči in kraljične, ki pijejo lepote tega mesta in njegove okolice.

MOŠKA MODA V LETU 1964

Jesen — čas največjih modnih revij in večnih medkreatorskih bojev. Bojev, ki se izražajo najvidneje v pogledu ženske mode, kjer so velike spremembe tako pogoste, da jim včasih niti ne utegnejo slediti.

Letošnji vpliv angleške moške mode je čutili po vseh evropskih modnih hišah, ki se odraža na najrazličnejše načine. Nekateri skušajo to doseči s tradicionalno pipo med zobmi manekena, ki ima plašč samo druge barve, kot pa ga je imel lansko jesen, drugi zopet poudarjajo eleganco oziroma angleško togost, celo s polcilindri.

Toda združimo rajši moderno s praktičnim in si te moderno-praktične želje ogledimo malo podrobneje.

Moška obleka, ki jo izdelala dober krojač, naj ne bo dobra samo v pogledu kvalitete blaga in seveda izdelave, temveč naj v svoji zunanji pojavi predstavlja skomponiran izdelek na osebi. Stil, ki naj obleko odlikuje, naj povezuje barvo materiala, skladnost delov ter temperament nosilca v eno samo harmonično enoto. Ta povezava in estetika pri modi, predvsem pri moški modi, je nujno potrebna, da lahko sledimo preobratom moške mode.

Blago za moško obleko bomo izbrali med kamgarni, katerih težina naj ne presega 500 gramov, med rahlo črtastimi in pikčastimi vzorci.

Pri suknjiču ostane vitka linija. V zunanjem orisu se odlikujejo predvsem dolge stranske partije tega modnega efekta. Lahko privzdignjene rokavne okrogline omogočajo večjo razsežnost ramen, kar daje večjo udobnost in potrebno dolžino dokončno nameščenim rokavom.

Določen pomen za eleganco

modnega suknjiča ima tudi njegova lahka gipka medvloga, kar daje lahek in prijeten občutek pri nošnji.

Suknjič se zapenja na 3 gumbje in pa na 2 gumba, ki sta lahko postavljena višje od pasu ali pa tudi nižje, samo s to razliko, da ima oblika reverja (fazone) isto dolžino pri obeh modelih. Spodnja stran suknjiča še ostane trapezaste oblike, ki jo poudarjata dva rasporka, ki pa jih počasi zamenjuje samo en raspor na sredini zadnjega dela. Širina reverjev ostane 7,5 do 8 cm. Žepi so ravno ali poševno s poklopci. Rokavi suknjiča so nekoliko krajši in dajejo s tem večji poudarek srajčnim rokavom.

Hlače so še vedno brez zavihov, običajne širine 21 do 22 cm, vendar s to razliko, da so v ko-

Ob koncu cvetlične sezone

Minilo je poletje in jesen se nam prikazuje v najlepši luči. Lepi sončni dnevi so nam napravili drugače dolgočasne jesenske dneve prijetne. Cvetlične grede in zabožki za rože na oknih in balkonih še ponujajo očem barve lepih cvetov.

Ravno te grede in cvetlični lončki so bili vzrok, da je TOD Velenje spomladi letos razpisalo nagradno tekmovanje o ureditvi balkonov s cvetlicami, o ureditvi zelenic, cvetličnih nasadov in parkov v času od 1. 5. do 30. 9. 1963.

Za ocenjevanje je bila določena posebna komisija s strani TOD Velenje. Komisija je skozi celo leto pregledovala prizadevanje prebivalcev, podjetij in društev. Lahko poudarimo, da je bil uspeh precejšen in da se lahko pohvalimo z lepo urejenim mestom, okrašenim z rožami.

Za prizadevanje pri ureditvi hiš in okolic so bile razpisane tudi denarne nagrade v vrednosti 118.000 din ter 200 pisemnih priznanj. Razglasitev in podelitev nagrad bo v soboto, dne 16. 11. 1963 ob 19. uri v hotelu »Paka« v Velenju.

Prepričani smo lahko, da je ta akcija pozitivna, ter bi bilo treba v bodoče misliti še na drugo podobne akcije, ki bi mesto Velenje še bolj povzdignile na ugled znanih mest, zanimivih po svoji lepoti.

PH

lenu in čez kolčno širino ožje, tako da predstavljajo čim bolj ravno obliko hlačnic. Posebnost je spodnji del hlač, ki v višini 15 cm od tal nakaže malo trapez oblike. Prednji žepi pa so iz pokončne oblike prešli v poševno.

Telovnik je običajno iz istega blaga kot obleka ali pa skladno z obleko v drugi barvi.

Poseben poudarek se daje tudi športnim suknjičem, ki že v veliko primerih, kombinirani z enobarvnimi hlačami, zamenjujejo popoldansko obleko, predvsem pa obleko za službo. Paziti moramo samo, da so iz vzorčastega in grobo tkanega blaga, ki daje mehak in udoben občutek nošnje.

Bele srajce so zamenjale rahlo črtaste, ki imajo visoke in zaokrožene ovratnike, ki pa jih že v eni sapi zamenjujejo dolgi in konicasti ovratniki. Toda to stvar prepustimo našim tovarnam perila in srajce.

Kravate so daljše in temnejših barv, večkrat enake barve kot okrasni robček v gornjem žepu suknjiča.

Pri oblačenju moramo paziti predvsem na skladnost barv posameznih delov obleke, ki naj s kombinacijo umirjenih tonov dajo obleki poseben pečat elegancije in za letošnjo sezono tako značilno angleško umirjenost.

Gaberšek Marjan

MLADINSKA KNJIGA VELENJE PRIPOROČA BRALCEM:

ANGELIKA: Bralec je ob knjigi presenečen, pisana je s pravi namenom ugajati najširšemu krogu bralcev. Pred nami zaživi široka panorama tedanje Francije od razbojnikov in beračev mimo meščanov in podelskega plemstva do dvorjanov. Knjiga je svobodna v razmišljanju in interpretiranju zgodovinskih dogodkov, hkrati pa začuda verna času in razmeram, kot jih poznamo iz tedanje književnosti in sodobnih zgodovinskih del. Opisuje romantično razviharje-

no dobo sončnega kralja Ludvika XIV., ki ga simpatično kroti trezna, realistična junakinja »Scharlett O'Hara« Francije XVII. stoletja. Delo je pisano silno temperamentno, da ga bodo ljudje brali z navdušenjem.

BELE TULPIKE: Roman je prvič izšel že leta 1945 in je med bralci vzbudil tolikšno zanimanje, da je bila knjiga prav kmalu razprodana. Založba upa, da je z novo izdajo nedvomno ustregla mnogim, ki so si želeli imeti v svoji knjižnici tudi to

pripovedno stvaritev Ferda Godine. Knjiga opisuje življenje prekmurskega kaplana — ubogljivega, pa tudi edinega sina matere, ki v vroči želji, da postane njen edinec duhovnik — doživi sinov življenjski propad. Pretresljiv zapis življenjske tragedije človeka, ki se ni znal odločiti spoprijeti z okoljem in s težavami, na kakršne je naletel v svoji ljubezni do židovske lepote Rahele, ampak je zaradi nerazumne navezanosti na svojo mater ostal v poklicu, v katerem je nujno moral čakati moralni in življenjski zlom. Vendar nas v romanu priteguje tudi lirično navdahnjeni, z domačim narečjem obarvani opis pokrajine ob Muri ter tamkajšnjih ljudi. Knjiga kljub mirnemu toku pisateljeve pripovedi, ki daje videz nekakšne neprizadetosti, izzveni v ostro obsodbo zlagane družbene morale, katere žrtev je postal lendarski kaplan. Nemara so se Bele tulpike prav zaradi tega prikupile slovenskim bralcem že pred dvema desetletjema.

LJUDJE V BELEM: Popularni roman Ljudje v Belem, ki je prvič takoj po natisu bil razprodan, je sedaj ponovno natisnjen. Zvedeli smo, da je knjiga ponovno razprodana, vendar v naši knjigarni imamo še nekaj izvodov. Vabimo zainteresirane, da si knjigo še pravočasno nabavijo.

ANDERSENOVE PRAVLJICE: Prikupno otroško branje desetih knjig, ki v subskripciji stane le 3.600 din. Posamezna knjiga stane 420 din. Priporočamo, da se oskrbite s prijetnimi pravljicami še po znižani ceni.

Obveščamo zainteresirane, da še zbiramo naročnike za **MLADENGA VEDEZA**, ki bo ponovno izšel, ter stane 2500 din.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem upravi RLV, sindikalni podružnici, rudarski godbi, pevskemu zboru in vsem, ki so pospremili na njegovi zadnji poti

JURKO BERNADA

delavca pri sanaciji Rudnika lignita Velenje, ko se je smrtno ponesrečil.

Zena Marija in družina Štumfel

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tekavec — Ostali člani: Franc Pristovšek, Alojz ing. Diaci, Marjan Sušteršič, Ivan Drev in Vinko Šmajš — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Časopisnega podjetja »Celjski tisk« Celje
Cena 20 din